

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUEEN TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2022

Kaupunkirakennelautakunnan päätöskokous 29.9.2021

- **Kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvioteksti**
- **Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueen toimenpiteet valtuustoon nähden sitovien strategian tavoitteiden toteuttamiseksi**
- **Valtuustoon nähden sitoviksi esitettävät mittarit**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueen tuloslaskelma 2022**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueen eurot vastualueittain sisältäen poistot**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstösuunnitelma**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueen investoinnit**
- **Yhdyskuntarakentamisen investointien kohdeluettelo**

Kaupunkiympäristön palvelualue

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa merkittävästi kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyvyyteen. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää ja monipuolista asuin- ja yritystonttivarantoa.

Kuopion kaupunkiseutu sekä Jyväskylän ja Lahden kaupunkiseudut ovat mukana valtion ja kaupunkiseutujen välisessä MAL –sopimusmenettelyssä (maankäyttö, asuminen, liikenne). Sopimus perustuu Kuopion kaupunkiseudun kuuden kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion yhteistä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja niiden edellyttämiin toimenpiteisiin. Sopimuksessa määritellään 12 vuoden kehityspolku sekä konkreettiset toimenpiteet vuosille 2021-2023. MAL-sopimuksen keskeisiä tavoitteita ovat kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä, kestävä ja asukkaiden hyvinvointia tukeva asuminen ja elinympäristö sekä elinvoimainen Kuopion kaupunkiseutu.

Asuntorakentaminen Kuopiossa jatkuu edelleen hyvällä tasolla. Kuopion kaupungin tavoitteena on 1200 uuden asunnon valmistuminen vuosittain. Tällä hetkellä asuntorakentajat arvioivat uusien hankkeiden käynnistymistä aiempaa tarkemmin, koska markkinoilla on edelleen paljon tarjontaa niin ennakkomarkkinoinnissa kuin myös valmistuneissa. Asuntotuotantotavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa ja ripeää asemakaavoitusta ohjelmoinnin mukaisessa aikataulussa.

Kiertotalouden, jätteettömän tulevaisuuden sekä viihtyisän, terveellisen ja turvallisen elinympäristön merkitys kasvaa yhä enemmän. Tämä kehitys haastaa perinteiset ratkaisut ja edellyttää voimakkaampaa osallistumista myös kaupungin yhteistyökumppaneilta. Materiaalien kierrätys otetaan huomioon infrasuunnittelussa ja rakentamisessa. Suunnitelmissa esitetään vaihtoehtoinen uusiomateriaalien käytön mahdollistava rakenne. Uusiomateriaalien käyttöä suositetaan rakentamisessa, missä se on mahdollista teknisesti ja taloudellisesti toteuttaa.

Toimintaympäristön muutosta tuetaan panostamalla lisää kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytyksiin. Joukkoliikenne tukee vahvasti seudun elinvoimaa sekä taloudellista kehitystä. Viisaan liikkumisen tukeminen sekä taloudellisesti tehokkaan joukkoliikenteen toimintaedellytysten luominen on yksi kaupunkisuunnittelun keskeisimpiä läpileikkaavia teemoja, joka näkyy suunnittelun kaikilla tasoilla.

Elinkaaritarkastelut ovat olleet jo pitkään osana päivittäistä työtä. Tarkasteluja kehitetään edelleen mm. korjausvelan hallinnan osalta. Toteuttamiskustannuksiin voidaan vaikuttaa myös hankkeiden aikataulutuksen kautta, jolloin suunnitelmien valmistuminen ajallaan on ensiarvoisen tärkeää. Tärkeätä olisi myös määritellä alueiden rakentamisen laatutaso, koska raha ei tule riittämään kaikkeen.

Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoitaessa suoritetaan digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Mahdollisuuksia avaavat myös kannustavat älykkäät järjestelmät, mm. tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa. Digitaalisuus tuo muutoksia myös infran hallintaan. Kun infrakohteen kunto hallitaan, kunnossapito- ja saneeraushankkeiden priorisointi on helpompaa.

Kaupungin metsäomaisuus on kasvanut ja uuden metsien monikäyttösuunnitelman laadinta on käynnissä ja tulossa hyväksymiskäsittelyyn. Monikäyttösuunnitelmassa yhteensovitetaan taloudellisesti kestävä metsätalous, metsien tärkeä merkitys asukkaiden virkistysmetsinä, luonnon monimuotoisuusarvot ja metsien hiilinielutavoitteet.

Jätelainsäädäntö on uudistunut vuonna 2021 ja uudistus tulee vaikuttamaan tulevina vuosina huomattavasti jätehuollon toimintaympäristöön. Lainsäädännön uudistuksen myötä on tarpeen päivittää jätehuoltomääräykset.

Koronaepidemian seurauksena ulkoilijoiden määrä ja retkeilyn merkitys on kohonnut merkittävästi. Retkeilyreittien ja taukopaikkojen ylläpitoon panostetaan kasvaneen kysynnän vuoksi. Ulkoilu ja retkeily ovat parasta mahdollista ennaltaehkäisevää toimintaa ihmisten fyysisen ja mielenterveyden hoidossa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kasvavan Kuopion yksi tärkeimmistä kehittämiskohteista on Savilahden alue. Savilahden kaupunginosaa toteutetaan laajapohjaisena kaupungin ja alueen toimijoiden yhteistyöhankkeena. Infra – ja talonrakentaminen keskittyy Savilahdentien varteen ja Vanhan Varikon alueelle. Vanhan varikon pohjoisosaan valmistellaan n. 115.000 k-m2 asuntorakentamispainotteisen alueen rakentamisen käynnistymistä. Savilahden infrastruktuurin toteutussuunnittelu etenee Vanhan varikon pohjoisosan asemakaava-alueelle sekä Niiralankadun radan seudun suunnitteluun. Suunnittelussa otetaan huomioon Savilahden kehittämiseen liittyvät tavoitteet esim. ICT-kokonaisuuden osalta.

Pientaloalueiden uudisrakentamisen painopiste on Hiltulanlahden alueella. Omakotitonttien kysyntä on lisääntynyt korona-aikana. Mikäli kaupunki aikoo tarjota jatkossa pientalotontteja luovutettavaksi kysyntää vastaavasti, on Vanuvuoren suunnittelu käynnistettävä vuoden 2022 aikana. Uudet kerrostaloalueet rakentuvat pääosin Lehtoniemeen ja keskeiselle kaupunkialueelle Mölymäelle, Hatsalaan ja Puijonlaaksoon. Keilanrinteelle ja Lehtoniemeen rakennetaan kerrostalojen lisäksi myös rivitaloja. Rivitalotonttien kaavavarantoa on kuitenkin vahvistettava tulevaisuuden asemakaavoissa. Myös maaseututaajamien omakoti- ja yritystonttien markkinoinnista huolehditaan.

Ikääntyvän väestön asumistarpeet ja erilaiset asumismuodot sekä kohtuuhintaisen asuntotuotannon varmistaminen korostuvat painopistealueina. Kaupunki luo edellytyksiä ja edistää ARA- eli valtion tuetun asuntotuotannon (vuokra- ja asumisoikeusasunnot) toteutumista myös tulevaisuudessa vuosina kaupungin väestönkasvun ja ikääntymisen tarpeiden mukaan. Tavoitteena on, että Kuopion asuntotuotannosta noin kolmannes toteutuisi ns. ARA-tuotantona.

Elinkeinoelämän kehittymistä tuetaan kaavoittamalla monipuolisia yritystontteja Pieneen Neulamäkeen, Savilahteen ja Tasavallankadun varteen Haapaniemellä.

Muista kärkihankkeista Asemanseudun hanke etenee suunnitellusti. Puijonlaakson ja Neulamäen lähiuudistushanke jatkuu. Hankekaavoituksella ja maankäyttösopimusneuvotteluilla edistetään keskeisten hankkeiden ja täydennysrakentamishankkeiden toteutumista ja raakamaan hankintaa jatketaan kaupungin kasvualueilla.

Kaupungin tavoite täydennysrakentamisen lisäämisestä nykyistä kaupunkirakennetta tiivistämällä edellyttää onnistuakseen hyvää ja avointa vuorovaikutusta sekä osallistamista. Palvelualueiden välistä tiedonvaihtoa lisätään ja laajemmän yhteistyön toimintamalli muotoillaan uudestaan. Asukkaiden vuorovaikutusta osana elinympäristön ja palvelujen suunnittelua lisätään. Asukaslähtöinen kehittämistoiminta kytkeytyy käyttäjälähtöisten palvelujen ja vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Asukkaiden omaehtoista yhteisöllistä toimintaa elinympäristönsä kohentamiseksi vahvistetaan myös mm. talkoorahan avulla ja aktivoidaan pitäjäraatien sekä kyläyhdistysten toiminnan kautta.

MAL-sopimukseen liittyen viimeistellään kaupunkiseudun toiminnallisen rakennemallin päivitys kaupunkiseutusuunnitelmaksi yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Samanaikaisesti päivitetään seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma. Kuopion kaupunkirakenne 2030-luvulle -suunnitelman päivittäminen kaupunkiseudun ydinalueelle sijoittuvaksi kaupunkiseutusuunnitelmaksi aloitetaan yhteistyössä Siilinjärven kanssa.

Kunnossapidon urakat ovat muuttumassa yhteistyömuotoisempiin suuntiin, kun siirrytään kokonaisurakoista mm. hoidon johto urakoihin. Tällöin tilaajan ja urakoitsijan yhteistyö lisääntyy ja voidaan helpommin tarttua myös asukkailta saatavaan palautteeseen. Osa hankinnoista tehdään avoimen kilpailun kautta ja myös vuonna 2022 osa rakentamishankkeista kilpailutetaan. Hankinnoissa pyritään käyttämään palkitsevia ja kumppanuuteen perustuvia hankintamuotoja. Vuoropuhelua yritysten kanssa lisätään. Hankinnoissa edistetään resurssiviisautta, kuten ylijäämämaiden ja kierrätysmateriaalien mahdollisimman tehokasta käyttöä.

Ikääntyvän infran kunnan hallinnasta on pidettävä huolta, koska niukat kunnossapidon resurssit rakenteiden vanhentuessa johtavat ennenaikaiseen kulumiseen, vaurioitumiseen ja palvelutason alenemiseen lyhentäen

rakenteiden käyttöikää olennaisesti. Tämän vuoksi kunnossapidon riittävästä rahoituksesta huolehtiminen on ensiarvoisen tärkeää korjausvelan pienentämiseksi.

Joukkoliikenteen kehittämistä jatketaan Joukkoliikenne 2030 -ohjelman pohjalta kohti helppokäyttöisempää, sujuvaa ja ympäristöystävällisempää joukkoliikennettä. Viikun paikallisliikenteestä 80 % liikennöidään puhtailla, kestäville, vähähiilillä käyttövoimilla, jotka täyttävät EU:n puhtaat autot -direktiivin vaatimukset jo etuajassa. Tulevissa kilpailutuksissa edellytetään puhtaita käyttövoimia koko paikallisliikenteeltä. MAL-sopimuksen ja joukkoliikenneohjelman mukaisesti joukkoliikenteessä korostetaan asiakaslähtöisyyttä liikkumisenpalveluiden järjestämisessä. Osana MAL-sopimuksen mukaista joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämistavoitetta, kehitetään kaupunkipyöräjärjestelmää siten, että kaudelle 2022 lisätään pyörämäärää sadalla. Tällä vastataan osaltaan pyörien suureen kysyntään. Järjestelmän nettoylläpitokustannusten ei arvioida nousevan, kun ne tasapainotetaan järjestelmän tuloilla.

Käynnistettyä MUKKE -hanketta (Mukattomia kuljetuspalveluita kaikkiin elämäntilanteisiin Kuopion seudulla) jatketaan maaseudun kuljetusten turvaamiseksi. Hankkeessa kehitetään maaseudun innovatiivisia liikkumismalleja yhteistyössä naapurikuntien, Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa.

Kuopio on mukana useissa resurssiviisaustyöhön liittyvissä verkostoissa ja hankkeissa. Uuden ilmastopoliittisen ohjelman toimenpiteiden toteutusta jatketaan. Luonnon monimuotoisuusohjelma päivitetään vuoden 2022 aikana.

Jätelakiuudistuksen pohjalta jätehuollon viranomaispalveluissa päivitetään jätehuoltomääräykset ja uudistetaan kokonaisuudessaan taksat. Lisäksi laaditaan laajassa sidosryhmäyhteistyössä ja kuntalaisia kuullen uusi kuntien jätepoliittinen ohjelma ja määritellään uusi jätehuollon palvelutaso.

Asiakaspalvelun kehittäminen jatkuu ja palveluja suunnataan entistä enemmän digitaaliseen muotoon. Käyntiasiointiverkostoa integroidaan osaksi kaupungin muita palveluja. Asiakkaita palvellaan yhä enemmän sähköisesti, jolloin asiantuntijatyö on yhä vähemmän paikkasidonnaista. Myös työhyvinvoinnin näkökulmasta suosimme monipaikkaista työskentelykulttuuria, joka näkyy konkreettisina toimenpiteinä tilojen käytön tehostamisena. Monipaikkaisen työskentelykulttuurin lisäksi suositaan etäkokouksia ja verkko-opiskelua. Joustavia työn organisointikeinoja kehitetään koronaepidemian aikana saatujen kokemusten pohjalta. Sähköisiä palveluja kehitetään ja tietomallipohjaiseen suunnitteluun panostetaan. Lupapiste.fi -palvelua laajennetaan poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen käsittelyyn.

Henkilöstösuunnittelu

Kaupunkiympäristön palvelualueella on tehty henkilöstösuunnitelma vuosille 2021-2024 ja alustavaa suunnitelmaa myös seuraaville vuosille. Lähivuosina palvelualueen henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitymässä. Suunnitelman pohjaksi on käyty keskusteluja yksiköissä tuotettavista välttämättömistä palveluista ja niistä, joita voidaan vähentää. Palveluista on tunnistettu ydintehtävät, joiden tuottaminen ja resurssit on pystyttävä varmistamaan. Lisäksi tehtävien jakoa yksiköiden välillä on mietitty uudelleen ja resursseja kohdennetaan strategisesti tärkeisiin palveluihin. Tehtävänkuvia laajennetaan ja virkanimikkeitä muutetaan vastaamaan paremmin tarvetta vastaaviksi.

Kaupunkisuunnittelupalvelujen henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta eläkkeelle ja muihin tehtäviin siirtymisten vuoksi. Resurssivajasta täydennetään uusrekrytoinneilla mutta myös muilla vastuualueilla on vapautuvia tehtäviä ja virkoja täytettävä. Lisäksi tarvitaan jatkuvasti asiantuntijapalveluita ostopalveluna.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin

Kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvion toimenpiteet leikkipaikkaverkoston kehittämisessä ja saneerauksissa tukevat lasten ja nuorten aktiivista toimintaa. Myös ulkoilu- ja virkistyspaikkojen sekä liikuntapaikkojen rakentaminen edistävät lasten ja nuorten innostavaa arjen toimintaa.

Resurssiviisas Kuopio -ohjelman toteuttaminen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä materiaalien kierrätys infrasuunnittelussa ja rakentamisessa ovat esimerkkejä ympäristöön vaikuttavista toimenpiteistä.

Yritystonttitarjonnasta huolehtiminen, korkea investointitaso sekä erilaiset urakkamuodot mm. kunnossapidossa parantavat yritysten toimintaedellytyksiä

Kaupunkiympäristön palvelualue

2022

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
matkailijoiden yöpymiset, hankkeiden eteneminen	Matkailun edistäminen	Kehitetään matkailun ja tapahtumien toimintaympäristöä Kuopion keskustassa ja Tahkolla. Puijolla toteutetaan lakialueen infran rakentamista, uusitaan hiihtohissi ja pesäpallokentän tekonurmi.	; Kasvava Kuopio -ohjelma
tonttivaranto	Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta asunto- ja yritystonttitarjonnasta.	Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta asunto- ja yritystonttitarjonnasta MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Vanuvuoren asemakaavoitus aloitetaan. Maanhankinnalla huolehditaan riittävästä raakamaavarannosta.	; Kasvava Kuopio -ohjelma
uudet yritykset, työpaikkakehitys	Yrityskannan ja työpaikkamäärän kasvattaminen.	Kaavoitusohjelmiin sisällytetään riittävästi yritystonttitarjontaa, erityisesti Haapaniemellä ja Pienessä Neulamäessä.	; Kasvava Kuopio -ohjelma
yritysten työvoiman saatavuus, oppilaitoksista valmistuneista jää alueelle (%), kaupungin tarjoamat harjoittelu- ja kesätyöpaikat	Turvataan osaavan työvoiman saatavuutta.	Tarjotaan opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja kesätyöpaikkoja.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
edunvalvonnan vaikuttavuus	Tehdään ennakoivaa ja aktiivista edunvalvontaa ja vaikuttamista valtakunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon.	Kehitetään viestintää ja edunvalvontaa systemaattisesti kaupunkiympäristön palvelualueen verkostoissa. Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin ammatillisiin verkostoihin ja tehdään yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa. Huolehditaan MAL-sopimuksen velvoitteiden toteutumisesta.	; Kasvava Kuopio -ohjelma
imago- ja maineselvitykset	Kuopion kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden vahvistaminen.	Viestitään aktiivisesti kaupunkikehityshankkeiden etenemisestä kuten Savilahti, keskustan hankkeet, Tahko, ulkoilu- ja virkistyspaikat.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
kaupunkikeskustan elinvoimaluvun muutos (%), tyhjien liikeyröiden osuus, rakentamisen määrä, kaupunkikeskustan väestömäärä ja työpaikkamäärä	Kaupunkikeskustan elinvoiman lisääminen.	Edistetään täydennysrakentamista ja helpotetaan tapahtumien järjestämisen edellytyksiä yhdessä tapahtumajärjestäjien kanssa. Käynnistetään torin länsilaidan asemakaavahankkeet yhdessä kiinteistönomistajien kanssa uuden yleissuunnitelman pohjalta.	; Kasvava Kuopio -ohjelma
Savilahden rakentamisen eteneminen	Savilahden toteutus ja kaavoitus etenevät suunnitellusti.	Tehdään KYS:in ja Vanhan varikon kaavoitus valmiiksi. Luodaan valmiudet talohankkeiden aloitukselle käynnistämällä 110 kV linjan siirto ja jatkamalla Varikon alueen tarvittavia infrarakennustöitä. Tehdään Savilahdentiehen liittyvät rakennustyöt pääosin valmiiksi. Monipuolista asuntotuotantoa ja puurakentamista suunnitellaan MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti Savilahteen.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
Arjen fyysinen aktiivisuus, liikuntapaikkojen käyttömäärät ja Terveystietokeskuksen edistämisen aktiivisuus(TEA-viisari) liikunnan osalta	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäluokissa.	Kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan kaupunkiympäristön terveellisyys ja turvallisuus. Edistetään kävelyn, pyöräilyn ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia. Toteutetaan ulkokuntosali Väinölänniemelle.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
asukastoiminnan osallistujamäärä	Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus.	Suunnitellaan ja rakennetaan monikäyttöisiä ulkoalueita ja kaupunkitiloja, mm. Sarmakolamien ympäristö, Taimistopuiston keskusleikkikenttä.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
tyytyväisyys asuinalueeseen	Kuopilaisten tyytyväisyys asuinympäristöön säilyy korkeana.	Suunnitellaan, rakennetaan ja ylläpidetään terveellistä ja turvallista kaupunkiympäristöä.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

		Rakennetaan ja ylläpidetään ulkoilureitistöjä ja -paikkoja mm. esteetön reitti Puijolla. Parannetaan luontokohteiden opastusta.	
yhteenkuuluvuus kouluyhteisöön sekä järjestötoimintaan tms. aktiivisesti osallistuvien määrä	Asukkaiden osallistuminen sekä kokemus vaikutusmahdollisuuksista lisääntyy.	Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Hankkeiden alkuvaiheessa otetaan asukkaat mukaan suunnitteluun.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
yli 65 vuotiaiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot, koulukiusaaminen, katuturvallisuusindeksi ja nuorten tekemät rikokset	Arjen turvallisuus vahvistuu.	Huomioidaan esteettömyys ja turvallisuus infran suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Asutaan yhdessä -hanke edistää osaltaan ikäihmisten asuinympäristöä ja esteettömyyttä Kuopiossa. Hissiavustusten myöntämistä jatketaan. Jatketaan jalankulkijoiden varoittamista liukkaudesta tekstiviestillä.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
eri käyttövoimien osuudet ajoneuvokannasta (%), sähkö- ja kaasujoneuvojen määrä, lataus- ja tankkauspisteverkoston laajeneminen	Kuopion alueella on kattava sähköautojen latausverkosto ja useita biokaasun tankkausasemia.	Toteutetaan MAL-sopimuksen vähäpäästöisen liikenteen tavoitteita: Selvitetään mahdollisuutta huomioida urakoissa vähäpäästöisten koneiden ja ajoneuvojen käyttömahdollisuudet. Etsitään tontti biokaasuasemalle. Lisätään kaupungin työpaikkapysäköinnin sähköautojen latauspisteitä. Selvitetään joukkoliikenteen kilpailutusten yhteydessä vähäpäästöisten ajoneuvojen vaihtoehtoja.	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma
joukkoliikenteen käyttäjämäärä, maaseutualueen liikkumisen kokeilun käynnistyminen	Vähäpäästöiset matkaketjut toimivat kaupunki-, seutu- ja lähiliikenteessä.	Lisätään kestävien liikkumismuotojen (joukkoliikenne, jalankulku, pyöräily, yhteiskäyttöautot) käyttöä ja toimintaedellytyksiä suunnittelussa ja rakentamisessa. Toteutetaan seudullista joukkoliikenneohjelmaa.	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma
pyöräpysäköinnin määrän lisäys (kpl), jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuus, kaupunkipyörien käyttöaste	Kevyen liikenteen kulkutapaosuus on kasvanut.	Kevyen liikenteen väylät, pyöräpysäköintien rakentaminen, sujuvien matkaketjujen edistäminen kehittämällä sovelluksia ja lipputuotteita, kannustetaan pyöräilyyn lisäämällä kaupunkipyörien määrää. Pyöräpysäköinnin	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma

		kehittämissuunnitelman kohteita toteutetaan.	

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
henkilöstön osuus niissä yksiköissä, jotka ovat tehneet ilmastosuunnitelman	Toiminta ja hankinnat on Kuopiossa resurssiviisasta.	Jokainen kaupungin työyksikkö tekee ilmastosuunnitelman, aloittaa sen toteuttamisen ja suunnittelee seurannan. Luodaan Kuhaan malliesimerkit ilmastosuunnitelmista. Hankinnoille luodaan vastuullisuus- ja ilmastokriteerit ja koulutetaan hankintakriteereistä sekä vahvistetaan hankintaosaamista.	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
esimieskysely, johtamisen uudistamisen eteneminen, etätyöpäivät, työtyytyväisyyskysely	Uudistetaan johtamista, tuetaan esimiestyötä ja lisätään erilaisia työntekemisen muotoja, kuten työn monipaikkaisuutta.	Tuetaan esimiestyötä kouluttamalla esimiehiä, suositaan monipaikkaista työkaluturia, etäkokouksia ja verkko-opiskelua. Johtamisen uudistaminen on ajankohtaista hybridimallissa: luodaan yhteisiä käytäntöjä ja hyviä toimintamalleja. Uudistetaan laitteistoja.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
kelpoisuuden omaavien hakijoiden määrä/avoin työpaikka, lähtövaihtuvuus, urakehitysmahdollisuuksien kokeminen, suositteluhaluus	Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstöhankinnasta.	Henkilöstön rekrytointi henkilöstöohjelman mukaisesti. Pidetään lähtöhaastattelut. Alan tunnettavuuden lisääminen opiskelijoiden keskuudessa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
sairauspoissaolot pv/htv, sairauspoissaolojen kustannukset, tapaturmapoissaolot pv/htv, työtyytyväisyys, toteutetut toimenpiteet, koulutusten määrä, koulutuksiin osallistuneiden määrä	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, työturvallisuudesta ja osaamisesta.	Kehitetään henkilöstön moniosaamista ja työn monipaikkaisuutta. Parannetaan viestintää joka tasolla ja joka suuntaan. Ylläpidetään tyky-toimintaa ja yhteisöllisyyttä. Huolehditaan riittävästä henkilöresursseista. CAF:n mukainen laadun parantaminen yhdessä henkilöstön kanssa. Järjestetään työturvallisuuskoulutusta.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
työtyytyväisyyskysely	Vahvistetaan henkilöstön osallisuutta työn, tiimien ja työyhteisön kehittämiseen.	Kehitetään henkilöstön moniosaamista ja työn	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

		monipaikkaisuutta, parannetaan viestintää. Järjestetään Teams-kahvitilaisuuksia ja yksiköiden välisiä kehittämispalavereita.	

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
asiakaskyselyn tulokset muutoksesta, yhteistyön sujuvuus keskeisten tahojen kesken	Rakennetaan hyvää kumppanuutta ja asiakaslähtöisiä yhteistyömalleja hyvinvointialueen kanssa.	Rakennetaan hyvää kumppanuutta ja asiakaslähtöisiä yhteistyömalleja hyvinvointialueen kanssa. Kiinteä yhteistyö tärkeimpien sidosryhmien kanssa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
kunnan digitalisaatioaste, asiakaspalaute ja asiakaskyselyt	Kehitetään palveluja monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti.	Kehitetään olemassa olevia osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Kehitetään sähköisiä palveluja, mm. sähköinen tontinhakupalvelu ja lupapiste.fi -palvelun laajentaminen. Parannetaan palautepalvelun saavutettavuutta ja helppokäyttöisyyttä.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
suunnittelun eteneminen	Uusi Kuopio 2023: Suunnitellaan kaupungin tulevaa roolia ja organisoidaan toimintaa hyvinvointialueen perustamisen jälkeiseen aikaan.	Osallistutaan kaupungin tulevan roolin suunnitteluun ja toiminnan organisointiin.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

4.3. Kestävä talous

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
tilikauden tulos, toimintakatteen kasvu%, toimintakulujen kasvu%	Kaupungin tilikauden tulos saavuttaa vähintään nollatason vuonna 2025.	Toimitaan talousarvion tavoitteiden mukaisesti.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma ; Uudistuva Kuopio -ohjelma

Talousarvion 2022 valtuustoon nähden sitovat mittarit tavoitearvoineen

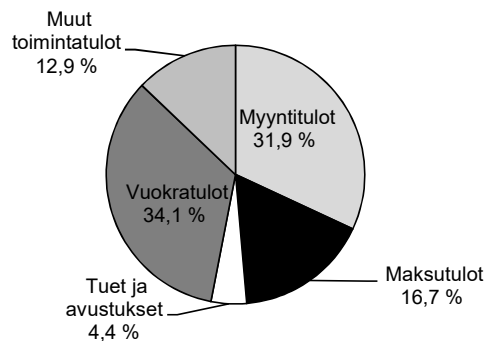
Mittarin nimi	Mittari	TP 2018	TP 2019	TP 2020	30.6.2021	Tavoite 2021	Tavoite 2022
Suorituskykymittarit							
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	matkustajaa vuodessa	6.450.000	7.004.000	5.200.000	2.815.414	6.000.000	6 300 000
Taloudellisuusmittarit							
Kunnossapidon talvihoidon kustannukset	€/km	6.100	6.500	6 320	6.500	6.500	6 500
Vaikuttavuusmittarit							
Kunnossapidon talvihoidon asiakastyytyväisyys	Asteikko 1 - 5	3,34	3,51	3,64	3,72	3,65	3,72

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
 Palvelualue yhteensä

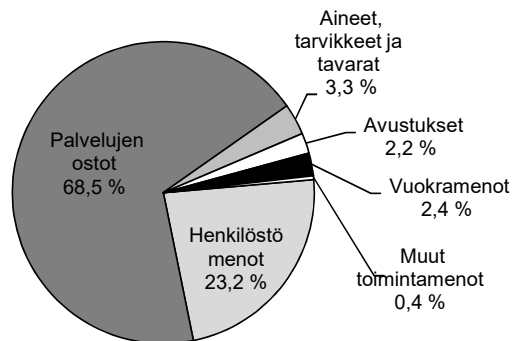
TUOSLASKELMA

	TP 2020 1 000 €	KS+M 2021 1 000 €	TA ESITYS 2022 1 000 €
Myyntitulot	19 691	21 254	19 074
Maksutulot	15 551	9 880	9 988
Tuet ja avustukset	2 962	1 859	2 650
Vuokratulot	19 153	19 257	20 357
Muut toimintatulot	6 303	7 995	7 702
TOIMINTATULOT	63 660	60 245	59 771
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-9 908	-10 554	-10 984
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-2 866	-2 997	-3 043
Muut henkilösivukulut	-347	-413	-418
Henkilöstömenot	-13 121	-13 964	-14 444
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot			
Muut palvelujen ostot	-39 714	-41 755	-42 627
Palvelujen ostot	-39 714	-41 755	-42 627
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 789	-1 782	-2 081
Avustukset	-1 041	-1 360	-1 360
Vuokramenot	-1 471	-1 479	-1 507
Muut toimintamenot	-318	-191	-252
TOIMINTAMENOT	-57 455	-60 531	-62 271
TOIMINTAKATE	6 205	-286	-2 500

Toimintatulojen 59,8 milj. € jakautuminen

Toimintamenojen -62,3 milj. € jakautuminen

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Selite	TP 2020	TA 2021	PALV esitys 2022
KAUPUNKISUUNNITTELUPALVELUT			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 601 806	16 036 000	15 571 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-23 814 580	-26 587 300	-26 929 000
TOIMINTAKATE	-9 212 774	-10 551 300	-11 358 000
POISTOT	0	0	0
RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	9 402 688	7 659 000	6 898 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-20 389 605	-19 213 800	-20 283 000
TOIMINTAKATE	-10 986 917	-11 554 800	-13 385 000
POISTOT	-18 217 436	-21 637 100	-22 300 900
MAAOMAIJUUDEN HALLINTAPALVELUT			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	36 166 151	33 399 000	34 213 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 513 141	-5 307 100	-5 470 000
TOIMINTAKATE	30 653 010	28 091 900	28 743 000
POISTOT	-175 760	-165 800	-166 800
YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTAPALVELUT			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 214 403	2 786 000	2 736 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 360 776	-6 132 500	-6 123 000
TOIMINTAKATE	-2 146 373	-3 346 500	-3 387 000
POISTOT	-27 333	-31 700	-32 300
JOHDON TUKIPALVELUT			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	274 799	365 000	353 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 376 522	-3 290 700	-3 466 000
TOIMINTAKATE	-2 101 723	-2 925 700	-3 113 000
POISTOT	0	0	0
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE YHTEENSÄ			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	63 659 847	60 245 000	59 771 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-57 454 624	-60 531 400	-62 271 000
TOIMINTAKATE	6 205 223	-286 400	-2 500 000
POISTOT	-18 420 529	-21 834 600	-22 500 000

HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT VUOSILLE 2022-2024

Kuopio 2025 -ryhmän linjausten mukaisesti henkilötöyvuosien määrä pidetään vuoden 2020 tasossa. Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisvaroin ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Henkilöstö- suunnitelma KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE	TP 2020 htv	KS 2021 htv	Muutos 2022 htv	Hankkeet muutos 2022 htv	TA 2022 htv	Muutos yhteensä 2020/2022 htv	Eläköitymisar vio vuonna 2022	Muutos yhteensä 2020/2022 €	Suunnitelma 2023 htv	Suunnitelma 2024 htv	Eläköitymisar vio vuosina 2023 ja 2024 htv
Kaupunkisuunnittelupalvelut	56	56,7	2,3		59	3	2	150 000	60	60	0,5
Rakentamisen ja kunnossapidon palvelut	35,1	36,3	0,7		37	1,9	2	95 000	37	37	0,5
Maaomaisuuden hallintapalvelut	37,2	34,4	-1,2		33,2	-4	1,5	-200 000	33	33	1
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	42,2	42,8	0,3	0,6	43,7	1,5	4	75 000	45	45	1
Johdon tukipalvelut	48,7	51,5	-2,2		49,3	0,6	3,5	30 000	49	49	4
Palvelualue yhteensä	219,2	221,7	-0,1	0,6	222,2	3	13	150 000	224,2	224,2	7

Eläköitymisarvio on puolet (1/2) 64 vuotta täyttävistä.

Maa- ja vesialueiden hankinnat

Maanhankintaa jatketaan kaupungin tulevilla kasvualueilla Vanuvuoressa ja Ranta-Toivalassa. Lisäksi maata hankitaan yksittäisinä alueina täydennysrakentamisen turvaamiseksi asumista ja elinkeinotoimintaa varten.

Maa-alueiden hankintaan kohdennettavissa määrärahoissa on poikkeuksellinen vuosi 2023. Silloin toteutetaan pääosa Savon koulutuskuntayhtymän ja kaupungin väliseen Mölymäen alueen maankäyttösopimukseen ja kiinteistöjen vaihtoon liittyvistä toimenpiteistä.

Yhdyskuntarakentaminen 2022

Savilahti

Savilahden alueella jatketaan yhdyskuntatekniikan rakennustöitä. Savilahdentien työt valmistuvat vuonna 2023 Volttikadun risteysosan saneerauksen viimeistelytöitä lukuun ottamatta. Seuraavat vaiheet ovat Vanhan Varikon alue (Lohkareen alue), Marikonranta ja Savisaari, tässä järjestyksessä. Rahoitustarve on yli 10 miljoonaa euroa vuodessa. Vuoden 2022 jälkeen rahantarve tasaantuu arviolta tasolle 4-8 miljoonaa euroa vuodessa.

Ydinkeskustan hankkeet

Keskusta ja Rönö

Keskustassa on useita kohteita. Näistä Maljalahden ja Matkustajasataman alue on suurelta osin valmistunut. Määrärahaa tarvitaan kuitenkin alueen pohjoisosan, mm. Satamatorin, muutoksiin ja Aallonmurtajankadun viimeistelyyn. Alue yhtyy pohjoisessa Itkonniemen alueeseen.

Asemanseudun toteuttaminen on pitkällä. Väyläviraston matkustaja- ja tavararatapihan saneerauksen suunnittelu on käynnissä ja Puijonkadun ratasilta uusitaan vuonna 2022. Lähimpinä vuosina rahoitusta tarvitaan alueen viimeistelyyn sekä esimerkiksi Puijonkadun saneeraukseen ja sovittamiseen valtion hankkeen kanssa. Kaupungin osuudesta ja aikataulusta on sovittava valtion kanssa. Vanhan rautatieaseman uudistukset ovat VR-yhtymän vastuulla.

Kuopionlahti toteutuessaan suunnitellusti (hotellihanke) vaatii kymmeniä miljoonia euroja, mutta toteutus jakaantunee useammalle vuodelle. Aukiot nykyisen Hallikadun kohdalla sekä rannan rakentaminen on suunniteltu asemakaavoituksen aikana erittäin korkealuokkaisiksi. Tähän menneessä on varmistunut Lumitin rakentaminen, jonka takia Puijonkadun eteläosa on saneerattu. Vuonna 2022 saneerataan Haapaniemenkatu Minna Canthin kadun ja Kirkkokadun välillä. Tässä yhteydessä myös Koljonvirrankatu Lumitin luona ennallistetaan.

Kuntolaaksossa on ensimmäinen osuus eli uuden uima-jäähallikompleksin rakentaminen valmistunut. Health Cityn ja Opistokujan alueiden kunnallistekniikan rakentaminen on käynnistynyt vuonna 2021 ja töitä jatketaan viimeistelytöillä vuonna 2022.

Keskustaan on suunniteltu myös muita lähinnä saneeraus pohjaisia hankkeita, joiden eteneminen riippuu talousarviotilanteesta. Tällaisia hankkeita ovat mm. Kauppakadun saneeraus torilta Sairaalakadun suuntaan, rännikatuverkoston jatkosaneeraukset (mm. Käsityökadun saneeraus Kauppa- ja Tulliportinkatujen välillä). Muita keskustan hankkeita nousee esiin jatkuvasti mm. Väinölänniemen stadionin saneeraus ja Puijonkadun saneeraus välillä tori – Asemakatu.

Katujen peruskorjaukset

Keskustan kohteissa mainitut hankkeet ovat osaltaan myös katujen peruskorjaustöitä (esim. Puijonkatu, Koljonniemenkatu). Vastaavia kohteita on myös muualla keskeisellä kaupunkialueella ja maaseututaajajamissa. Täydennysrakentaminen Puijonlaaksossa jatkua vielä vuonna 2022. Lisäksi tehdään muita liikenneturvallisuuteen ja täydennysrakentamiseen liittyviä töitä, jotka on suunniteltu tehtäväksi vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2022 jälkeen tulee mahdollisesti tehtäväksi täydennysrakentamiseen liittyviä töitä, mm. Kiekkotien alue.

Rahusenkanneella on yhteishanke Kuopion Veden kanssa Pihlajaharjuntien vesihuoltolinjojen huonon kunnon vuoksi.

Täydennysrakentaminen

Niiralan, Haapaniemen ja Siikalahden alueet

Tasavallankadun varren alueella on käynnistynyt asemakaavamuutos, joka tulee aiheuttamaan katumuutoksia. Tässä vaiheessa valmistaudutaan alueen tarkempaan suunnitteluun mm. Tehdaskadun oikaisun osalta. Siikarannan ja Saaristokadun risteys on noussut ongelmallisena esille, Siikarannan suunnasta on vasemmalle kääntyminen ajoittain hankalaa. Alueen tiivistyminen (mm. polttoainepiste) voi lisätä ongelmia. Risteykseen tarkastellaan vaihtoehtoina kiertoliittymää ja liikennevaloja.

Petrosen alue

Lähi vuosien suurin saneerauskohte Petosen alueella on Litmasenlammen puisto, jossa on pitkään kertynyttä korjausvelkaa. Tämän lisäksi Pyörön alueella on myös täydennysrakennuskohteita.

Asuinalueiden rakentaminen

Saaristokaupunki

Saaristokaupungissa rakentaminen jatkuu vielä Lehtoniemen alueen kunnallistekniikassa sekä Lehtoniemen että muiden alueiden viimeistelytoilla.

Hiltulanlahden ja Vanuvuoren alueet

Hiltulanlahden 2-alueen rakentaminen jatkuu vielä vuonna 2022, jonka jälkeen rakentamisen painopiste siirtyy Puutosalmentien varteen Hiltulanlahden 3-alueelle. Hiltulanlahden 1 alueen viimeistelyihin tehdään pieni varaus kauden alkupuolelle. Vuoden 2022 jälkeen Hiltulanlahden 2-alueen viimeistelyt jatkuvat. Yhteishankkeenä ELY-keskuksen kanssa on maantielle 553 kevyen liikenteen väylän rakentaminen välillä Hiltulanlahti – Pellesmäki. Hanke on saanut valtiolta kävelyn ja pyöräilyn edistämistä rahaa. Rahoituksella saadaan osa kevyen liikenteen väylästä toteutettua.

Vanuvuoren alueen rakentamisesta ei ole vielä tehty päätöksiä. Alueen saavutettavuuden parantamiseksi tulisi rakentaa sillat Koiraveden sekä Kokkovirran ylitse. Suunnittelun valmiutta siltöjen toteuttamiseksi tulisi parantaa, jotta mm. vesilain mukaiset luvat voidaan hakea oikea-aikaisesti.

Mölymäellä jatketaan alueen kunnallistekniikan rakentamista Sakkyn kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Liikuntapaikat

Puijon alue

Alun perin Puijon kehittämiseen urheilulaakson alueelle on varattu määrärahaa vuosittain 1-2 miljoonaa euroa. Periaatteessa pohjoisosa eli maaliaukiolla olevat rakenteet voidaan viedä nopeammin eteenpäin. Maaliaukion tekonurmikentän rakentamista on useaan otteeseen siirretty. Sitä esitetään toteutettavaksi vuonna 2022. Muualla Puijon alueella hankkeiden etenemistä vaikeuttavat lupakysymykset. Nk. Puijoa kiertävän helpon ladun suunnittelu on keskeytetty. Antikkalan alueen jatkokehittämistä vaikeuttavat käynnissä olevat lupasiat. Viimeisimpänä on käynnissä Puijon lakialueen sekä sinne nousevan hiihtohissin suunnittelu. Nämä toimenpiteet pyritään saamaan käyntiin vuosien 2021 ja 2022 aikana.

Lähiliikuntapaikat sekä ulkoilu- ja leikkipaikat

Lampipuiston, Luotipuiston, Taimistopuiston ja Haarakastien leikkipaikkojen saneeraukset esitetään toteutettaviksi vuonna 2022.

Elinkeinoin liittyvät hankkeet

Sorsasalo

Sorsasalossa varaudutaan suunnittelemaan alueen liikenneverkkoa.

Etelä-Kuopion yrityspuistoon kuuluvat alueet

Alueista tärkeimmät ovat Logistiikka-alue ja Pienen Neulamäen 2-alue. Logistiikka-alueen asemakaavoitus on loppuvaiheessa. Töiden aloittaminen riippuu asemakaavan lainvoimaisuudesta. Alueen rakentamiskustannukset arvioidaan 30 miljoonaksi euroksi ottaen huomioon alueen esirakentaminen. Osa alueen rakentamisesta voidaan tehdä hyödyntämällä ylijäämä massoja. Alueelle on syytä varata vuosittainen määräraha koko kaudeksi.

Pienen Neulamäen 1-alueen ja Kylmämäen alueella jatketaan viimeistelyitä Kylmämäentien, Pioneerikadun, Asevarikontien ja Majurinkadun osalta.

Muut yritystontit ja -alueet

Muiden alueiden osalta olisi syytä varautua mm. Matkuksen esirakentamisen vauhdittamiseen jäljellä olevien tonttien osalta. Myös muualla kaupungin alueella on vastaavia tontteja. Elinkeinohankkeille varataan vuosittainen määräraha pikaisesti käynnistyviin kohteisiin.

Maaseututaajamat

Melalahden ja Vehmersalmen alueet

Riistavedellä tunnistettuja yhdyskuntatekniikan hankkeita lähiaikoina ovat mm. Vartialan kentän kunnostus ja Peltoniemen alueen viimeistely sekä Melalahden leikkipaikan kunnostus.

Karttulan alueet, Kurkimäki

Kurkimäen, Syvänniemen ja Pihkainmäen alueella tehdään yksityisten teiden rakentamista vuosina 2021-2022.

Nilsinä

Nilsinän osalta tärkeimpänä kohteena on Tahkon matkailuympäristön parantaminen. Keskustan osalta hanke lähtee mahdollisesti rakentumaan jo vuoden 2021 loppupuolella.

Maaninka

Vuonna 2021 on käynnissä Hallitien yksityisen tien rakentaminen Käärmelahdessa. Pitkään valmisteilla ollut Keskisaarentien ja Pihtisalmen sillan rakentaminen ei ole edennyt. Tämä on johtunut tonttien heikosta kysynnästä Keskisaaren alueella.

Juankosken alueet

Juankosken osalta yhdistymissopimukseen kuuluvina hankkeina toteutetaan Juankoskella muutamia katuja. Muuruvedelle toteutetaan vuonna 2022 maantien 5661 parantaminen kevyen liikenteen järjestelyineen yhteistyönä ELY-keskuksen kanssa.

Muut kohteet

Yksittäisten kohteiden lisäksi vuosittain varataan investointimäärärahaa pieniin parannuskohteisiin mm. kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen, ulkovalaistuksen kehittämiseen.

Investoinnit 2022-2025

Kaupunkirakennelautakunta

Investoinnit 1.000 €
Maa- ja vesialueet

	TA+M 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	2022-2025
Tulot	500	500	500	500	500	2 000
Menot	-2 000	-2 000	-13 200	-3 000	-3 000	-21 200
Netto	-1 500	-1 500	-12 700	-2 500	-2 500	-19 200

Perustelut määrärahoille

Yhdyskuntarakentaminen

Lähiliikuntapaikat	Menot	-430		-300			-300
Satamat	Menot	-80	-80	-580	-580		-1 240
Kunnallistekniikka	Rah.osuus	1 224	2 500	1 000			3 500
	Menot	-27 430	-26 255	-25 510	-33 260	-27 100	-112 125
	Netto	-26 206	-23 755	-24 510	-33 260	-27 100	-108 625
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet	Rah.osuus	400					
	Menot	-3 550	-4 155	-6 385	-6 325	-5 820	-22 685
	Netto	-3 150	-4 155	-6 385	-6 325	-5 820	-22 685
Liikuntapaikat	Rah.osuus	250	800				800
	Menot	-1 415	-5 970	-6 250	-8 350	-5 500	-26 070
	Netto	-1 165	-5 170	-6 250	-8 350	-5 500	-25 270
	Tulot yht.	1 874	3 300	1 000			4 300
	Menot yht.	-32 905	-36 460	-39 025	-48 515	-38 420	-162 420
	Netto	-31 031	-33 160	-38 025	-48 515	-38 420	-158 120

Perustelut määrärahoille

Koneet ja kalusto

Muut koneet ja kalusto	Menot	-55	-33	-55	-55	-55	-198

Perustelut määrärahoille

Alueellisen ympäristönsuojelun ilmanlaatumittauslaitteet.

Investoinnit yhteensä

Tulot	2 374	3 800	1 500	500	500	6 300
Menot	-34 960	-38 493	-52 280	-51 570	-41 475	-183 818
Netto	-32 586	-34 693	-50 780	-51 070	-40 975	-177 518